

Spionen : berättelse från snapphanekriget i Skåne 1677

Åberg, Jon Olof,

59 C Br.

Roman
50

(Pr)

SPIONEN.

BERÄTTELSE FRÅN SMAPPHANEKRIGET I SKÅNE

1677

AF

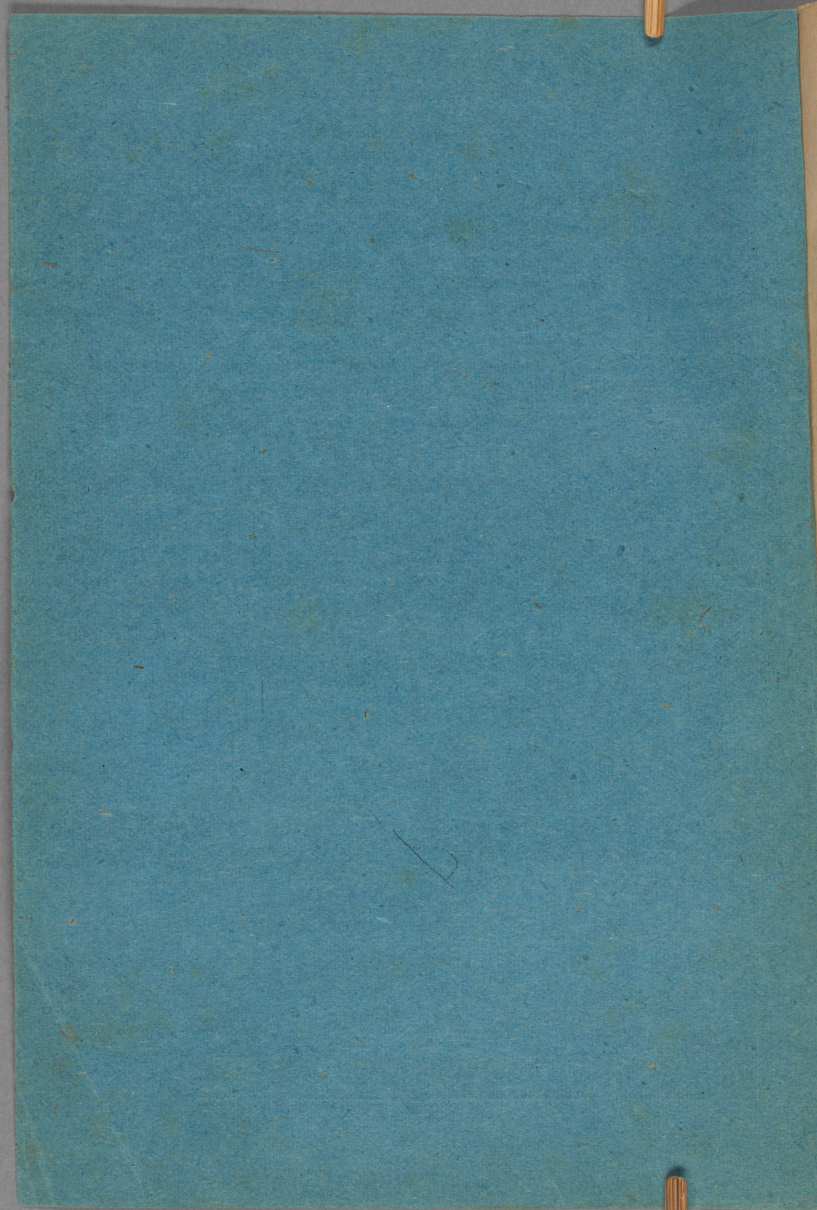
J. O. ÅBERG.

Nr. 30
300

ENGELHOLM.
J. JOSEPHSONS FÖRLAG.

Pris: 30 öre.

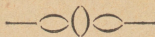

SPIONEN.

Berättelse från Snapphanekriget i Skåne 1677

af

J. O. Åberg.

Engelholm. J. Josephsons förlag.

Engelholm 1879. Tryckt hos J. Josephson;

I.

Sommarsolen sken varm och klar från en fullkomligt molnfri himmel. Morgonens friska vindfläktar krusade lätt Kattegats vidsträckta yta och spände lindrigt de få hvita segel, som der och hvar doko upp, än nära land, än långt borta vid horisonten. Men i de stora skogar, som vid tiden för denna berättelse började vid Rebbelberga kyrka och sedan fortsattes längs den nu varande vägen till Wexiö, hade de ljumma solstrålarne ännu icke hunnit tränga in; der inne rådde ett dunkel, som lifligt påminde om de fordna urskogarne. I träden vid stranden af Rönneå, som likt ett himmelsblått sammetsbälte omslöt och ännu omsluter på tre sidor den lilla staden Engelholm, sjöngo foglarne sina friska och fulltoniga sånger, och från blomman till blomman skyndade de mångbrokiga fjärilarne, för att suga till sig must och mærg. Då och då ilade en båt, framdrifven af kraftiga armar, genom Rönneåns småkrusiga böljor, under det roddarnes muntra sånger gjorde den vackra morgontafeln ännu mera tilldragande.

På stora torget i Engelholm hade, oaktadt den tidiga morgonstunden, en ansenlig folkhop

samlat sig. Oron stod att läsa i allas anleten, hvarförutan de häftiga rörelserna och de hotfulla ord, som öfverallt fälldes, tydligt gäfvö tillkänna att allas sinnen voro i uppror.

— Är det sannt som man säger, att snapphanarne i natt plundrat Skörpinge? sporde en gammal gråhårsman ett par bönder.

— Ja Gu' är det sannt, blef svaret. Och så ha de bränt upp två gårdar.

— Förbannade rackarfölje, mumlade hopen, och en högväxt yngling tillade:

— Detta röfvarpack har gjort landet mera ondt än som kan botas på långliga tider. Hade jag dem alla här, skulle — — —.

— Nu kommer han, nu kommer han, skrek i detsamma en gäll stämma.

— Ja, der är han. Han har en kolsvart häst!

— Och så kommer han i fyrsprång!

Skaran delade sig sjelfmant och mellan de öppna leden sprängde en ryttare fram. Hästen dröp af svett, och äfven ryttaren syntes hårdt medtagen. Hunnen till midten af torget, stannade han, såg sig omkring en god stund, torkade derpå svetten ur ansigtet med tröjarmen, smekte det vackra djuret i ett par omgångar, och drog der-efter långsamt och med en viktig blick på den nyfikna massan ett stort papper ur fickan. Sedan han några minuter granskat papperets innehåll, antagligen för att förvissa sig om, att det var det rätta, harklade han öfverljuddt, satte sig fastare i sadeln under det han antog en värdigare hållning, såg ännu en gång liksom öfverlägset på massan och sade derpå, i det han med en betydelsefull geste stödde papperet mot sadelknappen:

— Hans majestät, konung Karl XI, har sändt mig hit.

— Ja, det är godt och väl, inföll den gamle gråhårsmannen och trädde så långt in på ryttaren han kunde komma, men hvad har du att förkunna?

Inom några ögonblick voro ryttare och häst så fast inneslutna af folkmassan, att det skulle blifvit dem omöjligt att komma undan, ifall de velat det.

— Hvad jag har att förkunna, svarade ryttaren spottskt; jo, det skolen I genast få höra!

Sedan han derpå harklat ytterligare några gånger, började han:

— Hans majestät, konung Karl XI har förnummit att I hållen med snapphanarne och — —

— Den som sagt det, han ljuger som en skurk, afbröt en röst i hopen.

— Ja, det gör han, skreko alla.

Ryttaren lät sig dock icke förbluffa af denna otvetydiga opposition, utan svarade lugnt:

— Den saken har konungen bättre reda på än ni sjelfva. Men, hören mig vidare. Hans majestät påbjuder härmed, att hvar och en, som påträffar en snapphane, skall angifva honom för närmaste truppafdelnings befälhafvare. Den som sålunda angifver en snapphane, får taga i besittning icke blott dennes lösa och fasta egendom, utan får derjemte kontant tio dukater. Så är konungens vilja.

Med dessa ord vecklade ryttaren tillsammans papperet med lika vigtig mine, som han vecklat upp det, stoppade det innanför tröjan och satte sporrarne i hästens sidor. Men, innan han

kom utanför den lefvande ringen, tilltalades han af den gamle gråhårsmannen sålunda:

— Är det sannt hvad du nu läst upp?

— Hvad nu, gubbe, skrek ryttaren högligen förnärnad; — tror du att jag far med osanning? Ser du inte af fältbindeln, att jag är den svenske konungens man?

— Jo, visst ser jag det, — stammade gubben — men — — men — —

— Ah, nu pratar du i vädret, Lars Peder-
sen, afbröt en annan gammal man och knuf-
fade gråhåringen ganska hårdt i sidan. Du
skall då alltid vara framme och käk! Gif nu
rum!

Stolt i hågen red konungens budbärare sina färde, och snart såg folket honom försvinna på vägen till Rebbelberga kyrka.

Folkhopen skingrades efter en stunds me-
ningsutbyte, och på stora torget befunno sig inom kort endast två personer, en gammal käring, som med möda linkade fram vid stödet af en grof enpåk, och en ung man, som fundersamt stödde sig mot väggen af ett uselt träruckle, allt under det han kastade skygga blickar omkring sig. Den unge mannen hade eldrödt hår, hans ögon skelade betydligt, och i de blickar, som han gaf hvarje föremål, lästes den mest utpräglade lömskhet.

— Således skall jag ändå kunna göra ho-
nom oskadlig, tänkte han, och hans fula ansigte lyste af skadeglädje. Ingrid skall vigas med honom i nästa vecka, — — men — — men, jag kommer, och — — hela hans lösa och fasta egen-
dom är min, och — — och — — dertill tio

dukater — — —. Ah, hvilken lycka, att jag tog vägen genom sta'n! Och Ingrid, den stolta, som alltid försmått mig; ah, det — — men jag måste skynda till svenska lägret — — jag — —.

Den unge mannen blef här afbruten derigenom att en tung hand lades på hans axel. Då han vände sig om, uppgaf han ett rop af öfverraskning.

— Du här, Jens, sade han.

— Ja, som du ser. Tack för sist i Köpenhamn!

— Jag trodde, att du var med bland de fallne vid Lund i fjol!

— Ne-ej, du, jag lefver ännu, som du ser. Men, hör du, jag har hört alltsammans här, och se'n har jag spionerat på dig. Du tänker att ange Sven Tofvesson såsom snapphane för Ingrids skull, det märker jag. Nåväl, fortfor han, utan att låtsas om kamratens förvåning, om du går till svenska lägret, så tag reda på ett och annat, min konung belönar kungligt, och — —

— Ts, ts, afbröt den rödhårige och såg sig förskräckt omkring; någon kunde höra oss.

— Den der träväggen menar du, inföll Jens hänskrattande. Men, allvarsamt taladt, vill du inte tjena vår sak?

— Jo-o, svarade den rödhårige utan tvekan.

— Nå, gör då hvad du kan.

— Ja visst!

— Och möt mig här vid den här tiden, nu jemt åtta dagar.

— Skall ske.

Jens försvann nedåt nu varande södra Tullportsgatan, men den rödhårige stod qvar en stund.

Han fann dock för godt att skyndsamt aflägsna sig, då flere af stadens svensksinnade borgare gingo öfver torget och betraktade honom med miss-tänksamma blickar.

— Skörpingesvinet har jag icke något för-troende för, sade en af borgarne.

— Nej, inte jag heller, svarade en annan.

— Han ser ut att kunna dra' jemt med snapp-hanarne.

— Ja, inte håller jag det otroligt.

II.

Ett par bösshåll söder om Skörpinge låg Jeppe Trulssöns efter den tidens fordringar välbygda hemman. Gamle Jeppe var enkeman sedan ett par år tillbaka, och hushållet förestods därför af Ingrid, hans vackra dotter, till hvilken ortens alla unge män hade ett godt öga, både för hennes fågring och väna sätt, och för den ganska ansenliga hemgift hon en gång skulle föra med sig i boet.

Men oakadt många duktiga pojkar friat till Ingrid, och oakadt hon höll den unge fiskaren Sven Tofvesson kärare än allting annat, ville fadren ändock tvinga Ingrid att äkta den röd-håriga skörpingebonden Måns Nilsson, som ansågs

för att vara den tätaste i hela socknen, näst Jeppe Trullsson förstås. Men här stötte Jeppe på patrull, som man säger. Ingrid sade bestämdt nej, och tillbakavisade med oförminskad kraft hvarje försök af Måns att binda henne vid sig. Sista gången detta skedde hade Måns fällt sådana hotande ord, att Ingrid, som annars var själva lugnet, icke kunde tillbakavisa oron och ängslan ur hjertat. Hon satt just och grubblade öfver framtiden, när dörren rycktes upp och den rödhårige Måns plötsligt stod framför henne.

Ingrid uppgaf ett rop af förskräckelse.

— Kunde väl tro att min ankomst inte var så behaglig. grinade Måns vedervärdigt.

— Tror du det, så gissar du rätt, pustade Ingrid.

Måns fortfor:

— Men nu har jag funnit på ett bra sätt att bli qvitt den elemensgade fiskarpojken, som öfverallt stått mig i vägen.

Ingrid gjorde stora ögon, men sade ingenting. Måns fortfor:

— Vill du rädda hans lif, så kan du det?

— Rädda hans lif, eftersade den unga flickan. — Är det då i fara?

— Jaha!

— På hvad sätt? Inte kan du vara så grym, Måns, att du vill pina mig så!

— Ha, ha ha, hänskrattade Måns. — Nu tror jag att jag fått det riktigt på gaffeln. Ha, ha, ha. Men, — fortsatte han och fixerade skarpt den unga flickan, du skall, som jag nyss sade, rädda honom från repet.

— Sven har inte begått något, som han behöfver vara rädd för, inföll Ingrid med hela sin fulla öfvertygelse. Du bara skrämmer mig.

— Tror du det, svarade Måns ilsket. Nå, då skall du väl få se hur det kommer att gå till slut. Jag svär dig att — — —

— Ösvuret är bäst, afbröt Ingrid, som ej kunde låta bli att retas med rödhåringen.

Denna fortfor, oakadt han blef afbruten:

— — — att om du inte ger honom på båten och ta'r mig i stället, skall det inte dröja många dagar, förrän han dinglar i galgen, och — — —

— Eller också du sjelf får göra den färden, hördes i detsamma en stark stämma från dörren,

Måns spratt till; hans ögon sprutade eld och handen för blixtnabbt till knifven i läderbältet.

— Åh, låt så gerna bli det der, sade Sven, ty nykomlingen var han. Du kan gerna pallra dig af allt hvad benen förmå, annars — — —

Och med dessa ord höjde Sven hotande högra handen.

— Jaså, du öfverfaller mig här i den gård, som en gång skall bli min, hväste Måns, under det han samtidigt darrade af fruktan för Svens knytnäfvar, dem han en gång förut haft närmare beröring med.

— Din gård, eftersade Sven ironiskt leende; ja möjligtvis när det blir sju torsdagar i en vecka.

— Hå, hå; förr, menar jag, Men, vi träffas snart, fortfor han, under det han alltjemt drog

sig mot dörren, och då skall du stånda till ansvar för — —

— För hvad, skrek fiskarynglingen till med hela styrkan af sin röst. Har jag gjort någonting, som du, ynkrygg, kan ställa mig till ansvar för?

Med dessa ord grep han rödhåringen med sin kraftiga näfve i nacken, och innan Måns hann räkna till fyra, låg han med benen i vädret utanför förstuguvisten.

— Ligg der så länge du behagar, hörde han rivalens stämman; men kommer du ännu en gång i min väg, så får du se till, att du får en hel bit kvar på din syndiga lekamen.

Natten hade fallit på, och föremålen framstodo i en högst oredig dager.

På den smala skogsväg, som lopp fram till Sven Tofvessons lilla stuga, smög en nedböjd gestalt sakta fram. Vi känna igen honom; det var Måns Nilsson. Hvert ämnade han sig n.ånne? Att han hade ondt i sinnet, det framgick mer än tydligt af de lurande och på samma gång rädda blickar, som han kastade omkring.

Vid en krökning af vägen stannade han plötsligt och begynte trefva i sina vida fickor, allt under det han halfhögt mumlade för sig sjelf:

— Jag måtte väl ha dem på mig. Tänk om jag glömt dem! Hu, jag ryser för hvad som komma skulle, om svenskarne finge tag i dem. Nej, här har jag dem, fortfor han, och framdrog tvenne bref. Det är danske konungens uppma-

ningar till skåningarne att resa sig. Ah, om jag bara kunde praktisera in dem till den fördömde Sven. Han — — låt se — — jo, hans stuga brukar för det mesta vara oläst. Jag vill se efter; jag — — —

Utan att fullborda meningen, skyndade han fram till den lilla fiskarstugan, hvars rödmålade väggar svagt skymtade fram i det nattliga dunklet. Det var så tyst i naturen, att ett blad skulle fallit nästan lodrätt till marken.

Måns var så i farten med sin hämnd, att han icke märkte, hur han hack i häl följdes af en ung flicka, som med den ängsligaste uppmärksamhet gaf akt på hans rörelser.

Denna unga flicka var Ingrid, såsom läsaren nog redan gissat. Då Sven handlöst kastade ut rivalen, anade det Ingrid, att denne på något sätt skulle taga sig hämnd. De ord han för en stund sedan låtit undfalla sig, styrkte henne också deri. Mot qvällningen begaf han sig för den skull ut för att taga reda på Måns, och om möjligt osedd se hvad han skulle företaga sig. Han kom just lagom, för att höra hur Måns, som på bakgården ännu en gång träffade tillsammans med Jens, utvecklade sin plan för att få Sven fast.

Ingrids beslut var redan fattadt. Hon ville följa Måns, kosta hvad det kosta ville. Så gjorde hon äfven.

Snart var Måns framme vid Svens lilla stuga. Tyst som en katt smög han sig fram till det lilla gafvelfönstret, och lyssnade. Icke det ringaste ljud gaf tillkänna att någon lefvande varelse fanns derinne.

Bakom en häck knappt sex alnar ifrån honom stod Ingrid. Hennes hjerta bultade häftigt och de späda händerna omfattade krampaktigt de närmaste grenarne.

Plötsligt ryckte Måns fram sin bredbladiga knif och satte den sakta mellan fönsterposten och karmen, samt bände till. Fönstret öppnade sig med ett lätt knarrande ljud.

Förskräckt af bullret hukade sig Måns ned utefter väggen och lyssnade med återhållen andedrägt. Intet ljud förnams inifrån.

— Bra, han är inte hemma, mumlade den rödhårige belåtet för sig sjelf. Till verket då. Nu eller aldrig.

Fönstret låg icke öfver två alnar från den lilla blomsterrabatten hvars små vackra blommor skoningslöst trampades ned af Måns klumpiga fot. Den rödhårige försvann in i stugan, men var om några minuter redan tillbaka. Ingrid kunde icke se det triumferande smålöje som spelade kring hans läppar, men hon uppfångade, genom sin fina hörsel, hans ord.

— Nu är det gjordt. Blir han nu inte fast, så vill jag aldrig mera se dagens ljus. Nu till svenska lägret!

Med dessa ord ilade han från stället, snabbt som om tusen fiender varit honom i hälarne. Möjligtvis var det också hans onda samvete, som satte fart i benen.

Till svenska lägret, eftersade Ingrid, och torkade svetten ur pannan. Store Gud, hvad är det för ett bofstycke, som han gjort inne i Svens stuga! Jag måste se efter.

Hon var just på väg att sätta sitt beslut i verkställighet, då ljudet af snabba steg hejdade den redan framsatta foten.

— Det är Sven, sade hon för sig sjelf. Jag känner så väl igen hans gång. Skall jag berättat allt för honom? ja — nej — ja — nej —. O, min Gud, hvad jag är ängslig! Nej, jag vill följa Måns till svenska lägret, för att få upplösning på gåtan. Kanske kommer jag inte för sent. Men, hvar ligger den svenska hären? jo, nu vet jag!

Med dessa ord skyndade hon på omvägar till hemmet.

III.

Ungefär halfvägs mellan Barkåkra kyrka och den såkallade Skepparkroken hade en ansenlig svensk styrka slagit läger. Folket som mest bestod af fotsoldater, hvartill kommo ett par squadroner ryttare under de skickliga partigångarne Rutger von Ascheberg och Alexander Hummerhjelms, bivouakerade på en liten öppen plats i skogen och under bar himmel. Det var dessa hjeltar, som tillika med sina kamrater vunnit det blodiga slaget vid Lund föregående år, ett fält-

slag, som med hänsyn till manfallet på ömse sidor, ovilkorligen är ett af de blodigaste krigshistorien känner. De voro nu ute för att jaga snapphanar.

Något afsides från truppen hade Ascheberg och Hummerhjem tagit plats på hvart sitt kullblåsta träd. De suto en stund tysta och funder samma och betraktade ömsom hvarandra med forskande blickar, ömsom det dem omgifvande landskapet. Slutligen sade Ascheberg:

— I dag har bytet varit ringa, blott ett halft dussin stigmän.

— Inte mera?

— Ne-nej! Jag har aldrig varit ute för värre otur. Bli det inte bättre i morgon, så ledes jag ihjäl.

— Ja, det börjar verkligen se mörkt ut nu för tiden, svarade Hummerhjem begrundande. Snapphanarne ha lärt sig att föra lilla kriget bättre nu än i början. Förr rusade de blindt på, men nu gömma de sig i hålor och klyftor der inte en gång Hin sjelf kan draga ut dem. Men vi skola hoppas det bästa. Folket här i — — —

— Ja, det var just derom som jag ville höra eder mening, afbröt Ascheberg lifligt. Hvad är eder tanke om ortens befolkning?

— Jo, så vidt jag kan döma, alldeles lika som befolkningen på andra trakter här i Skåne.

— Men man har sagt mig, att den skulle i det stora hela vara mera svenskt sinnad här än på andra ställen.

— Ja, det beror på hur man tar det. Denna trakt har ända hittills varit jembörelsevis litet

besökt af danske spioner och andra uppviglare. Det är så nytt för dem. Dessutom gör kung Karls närvaro här och den stränga manstukt han håller, på samma gång han städse öfvar mildhet mot befolkningen, att snapphanerörelsen här har svårare att taga fart.

— Ja ja men, ni kan ha rätt. Men hvad tror ni att kungens senaste kungörelse om att den, som angifver en snapphane och bevisar den angifne vara en sådan, erhåller den dömdes hela egendom och dertill tio dukater, skall kunna uträtta?

— Mycket godt, såsom jag förmodar.

— Såå, ni tror det?

— Ja, fullt och fast. Åh, kung Karl har allt en smula människokännedom, det kan aldrig förnekas. Vinsten, egendomen och de tio dukaterna skola — —

I detsamma afbröts han af en närståendes anrop:

— Hvem der?

Knappt hade postens anrop förklingat, då en krokig figur rullade fram ur småskogen. Hans ögon skelade ilsket på de skrattande knektarne, och hans röda tofviga hår stod bokstafligen, såsom man säger, till väders.

— Hvad är du för en passagerare? frågade Ascheberg, då tvenne ryttare kommo fram med nykomlingen mellan sig.

— Jag heter Måns Nilsson och är hemma i Skörpinge, sade rödhåringen och skelade ånyo.

— Usch, ett sådant otäckt utseende, sade Ascheberg halfhögt.

— Ja, den der lär väl ingen qvinna förmå

sig att stiga i brudsäng med, inföll Hummerhjelm skrattande.

— Näppeligen, svarade Ascheberg och drog munnen till ett leende.

— Jag har inte kommit hit, för att tala derom, sade Måns förtretad.

— Nå, hvarför har du sökt upp oss då?

Måns teg en stund. Skulle han yppa sin nedriga beskyllning för dessa okända officerare.

— Nå, sade Hummerhjelm otåligt, har du redan glömt ditt ärende?

— Nej, bevars, men — — men — —

— *Men*, hvad för *men*, röt Ascheberg till och spände sina skarpa blickar i Måns med ett sådant uttryck, att rödhåringen bäfvade tillsammans. Ut med hvad du har på hjertat, annars skola vi nog tvinga dig dertill.

Hur skulle Måns nu göra? Han var i en svår belägenhet. Efter ytterligare några sekunders eftersinnande, sade han äntligen:

— Det ärende, som jag har, är så viktigt, att jag måste säga det till kungen sjelf.

Ascheberg och Hummerhjelm betraktade hvarandra förvånade, och i deras blickar kunde man tydligt läsa denna tysta fråga:

— Hvad kan det vara för ett ärende?

— Ascheberg ämnade just besvara den rödhåriges ord, då en gammal hvithårig ryttare djerft steg fram och gjorde honnör.

— Förlåt min djerfhet, sade han, men jag skulle bra gerna vilja ha ett ord med i laget.

— Tala du, Börje, sade Rutger von Ascheberg och klappade vänligt den gamle ryttaren

på axeln. Du plägar inte ha så dumma råd att ge iband.

— Åh, hvad det beträffar, så svarar jag bara efter mitt vanliga förstånd, utlät sig Börje, som syntes ogement smickrad af den frejdade hjälten Aschebergs ord, och om jag får säga min mening, så — —

— Kan jag inte få tala med kungen? afbröt Måns, som började känna sig rätt het om öronen.

— Tyst du, tills du blir tillfrågad, hotade Alexander Hummerhjelms.

Börje fortfor:

— I veten, ädle herrar, att kung Karl haft mycket obehag af sådana der kunskapare, som utgifvit sig för att känna till viktiga saker, och att han till och med varit utsatt för mordförsök. När jag betraktar den der rödhåriga karnaljen, som inte ens kan se folk ärligt och rätt fram i ansigtet, så kommer jag alltid att tänka på falskheten. Ädle herrar, låten honom inte komma till kungen, åtminstone icke ensam. Men, är det så att han får sin vilja fram, så låt mig följa med, och jag skall nog hålla tummen strängt på hans skelande korppluggar. När øllting kommer omkring, så är det måhända blott och bart en dansk spion.

Måns stod som på nålar, och de blickar han i förbigående gaf den gamle ärlige Börje voro hvassa som dolkstygn.

— Jaja, det der rådet var inte det sämsta, sade Ascheberg efter en stunds begrundande. Derpå vände han sig till Börje på nytt och sade:

— Bevara honom du. Jag anförtror honom i din vård.

Börje hade redan lagt sin stora grofva hand på Måns' skuldra, då ett lätt buller inifrån skogen kom honom att draga handen tillbaka. Soldaterna skyldrade och på afstånd hörde man ropet:

— Länge lefve kungen!

— Jaså, kungen kommer hit, sade Ascheberg och steg upp. Nå, det passar ju bra, att du då får framföra ditt ärende till honom.

— Åtföljd af gamle Per Brahe, Per Näbb kallad för sin butterhet, närmade sig Karl XI till häst. Hans skarpa blickar öfverforo med kännarminer de uppställda soldaterna, och slutligen stannade de på de båda partigångarne, hvilka raskt gingo honom till mötes.

— Jag trodde att I voren ute på ströftåg, ropade kungen redan på afstånd.

— Finnes intet villbråd mera, sade Ascheberg, som märkte att kungen var vid godt lynne i dag.

— Jo, men ett dylikt har lupit rakt i fällan, inföll Hummerhjem.

— Ja, och dertill envisas han att vilja säga sitt ärende endast för ers majestät, inföll å sin sida Ascheberg.

— Sää. Nå för hit honom då.

Några minuter derefter stod Måns inför Karl XI. Bakom honom hade den redlige Börje tagit plats.

— Nå, hvad har du att förkunna. Säg det fort, ty jag har brådtom.

— Priset — — priset — — stammade Måns,

som alldeles tappade modet, då han nu för första gången befann sig inför den unge segraren vid Lund.

— Hvad säger du karl! Hvad menar du med ditt tal om priset.

— Jo, jo, jag menar det pris, som ers majestät utfäst för — för — —

— Ah, du menar väl för angifvelsen af en snapphane?

— Ja, just så.

— Nå, har du spårat upp någon?

— Ja.

— Hans namn. Säg det fort!

Måns dröjde några sekunder. Det var alldeles som om något i detta ögonblick hållit honom tillbaka. Men i samma sekund kom också den tanken: han är din gynnade rival, och du har redan gått för långt, att kunna vända tillbaka. Han sade för den skull med fullkomligt klanglös stämma, som lindrigt darrade:

— Sven Tofvesson.

— Hvad har han för yrke?

— Han är fiskare.

— Och hvar bor han?

— På Skörpinge utegor.

— Så-å. Nå, kan du bevisa hvad du nu har sagt? Är angifvelsen falsk, så blir det du som får sota därför med ditt lif.

— Ja, det är inte värdt många kopparslantar, mumlade gamle Börje för sig sjelf.

Måns hade nu, det märkte han, gått så långt, att han icke kunde taga sina ord tillbaka. Han sade för den skull i det han fräckt upplyfte sin fråkniga panna och gaf till ett skärande hänskratt,

som kom till och med den härdade Ascheberg att rynka pannan:

— Om jag kan bevisa det! Det var en fråga! Under hans halmmadrass ligga två bref från den danske konungen. Jag såg sjelf i går afton, då han lade dit dem, men han såg inte mig, förstås.

— Vet du hvar den der fiskaren är nu?

— Hemma, antager jag.

Kungen talade några ord enskildt med Hummerhjelm, och en half timme derefter red denne unge partigångare i spetsen för tjugu man söderut mot Skörpinge. Hummerhjelm hade Karl XI:s stränga befallning att taga Sven Tofvesson lefvande eller död.

Måns misräknade sig betydligt då han trodde att han skulle blifva fri. Omsluten af soldater med blanka vapen, fördes han, oaktadt lifliga protester, till en liten träbarack, der några snapphanar tillförne voro inhysta.

— — — — —

Ingrid hade omsorgsfullt doldt för den gamle fadren hvad hon kommit på spåren. Som vanligt gick hon tidigt på morgonen till sina hushållsbestyr. Men hennes sinne hade icke nu, såsom naturligt var, den jemnvigt, som erfordrades för att hon med nödig omtanke skulle kunna verkställa hvad hon hade för händer.

Ständigt förde henne tankarne till den lilla fiskarstugan. Var Sven hemma ännu eller kanske han redan begifvit sig ut på fiske?

Och i samma ögonblick förde henne tan-

karne till svenska lägret vid Barkåkra kyrka. Hade Måns hunnit fram ännu? Skulle svenskarne sätta tro till den rödhåriges ord?

— Ja --- utbrast hon plötsligt för sig själf och spratt till som stungen af en orm. — De skola tro honom, ty de känna ju icke hans falskhet. Milde, evige Gud, beskydda Sven! Nej, jag måste förvissa mig om huru det står till; jag — —

I detsamma öppnades dörren och Jeppe Trulsson steg in. Han betraktade en stund den vackra dotterns af purpur öfvergjutna anlete; derpå sade han, i det han misslynt skakade på hufvudet:

— Onda tider, mitt barn!

Så hade Ingrid aldrig förr hört den gamle fadren tala. Hon såg därför med stigande förvåning på honom.

— Du ser förbluffad ut — menade Jeppe Trulsson och satte sig pustande på ena långbänken. — Men du vet ingenting, du!

— Vet jag ingenting? Det var konstigt.

— Nå, har du hört den nya förordning, som svenske kungen utfärdat?

— Nej far; hur lyder den?

— Jo, att hvar och en, som angifver en snapphane och kan bevisa sin angivelse, skall få hans egendom, såväl lös som fast, och dertill tio dukater.

Det skymde för Ingrids blickar. Hon förstod nu de dunkla hotelser, som Måns utslungat. Nästan tillintetgjord sjönk hon ned på en pinnstol, dolde ansigtet i händerna och snyftade högt.

— Hvad i Herrans namn går åt dig, barn, sade Jeppe, mildare än vanligt.

— Sven, Sven, klagade Ingrid, Gud i himmelen hvilken nedrig komplott är du inte föremål för!

— Sven, eftersade Jeppe och hans panna rynkades, ty det namnet hade icke god klang i hans öron. Hvad pratar du om honom? Hvad har du med honom att göra?

Ingrid upplyfte det vackra hufvudet, for med båda händerna några gånger öfver pannan och sade derpå:

— Du vet, fader, att jag gifvit Sven min tro, och att han — —

— Ah, derom vill jag inte mera höra talas ett enda ord, afbröt Jeppe vresigt.

Ingrid fortfor icke dess mindre under det hon allvarligare än någonsin betraktade fadren:

— En bof har gått till svenska lägret för att angifva Sven såsom snapphane, och ni erkänner sjelf, far, att Sven är en ärlig svensk, liksom både du och jag. Är det inte sannt?

— Hm, hm, hostade den gamle bonden. Jo, det kan jag inte neka till. Men, hvem är det som du kallar för bof?

— Måns Nilsson.

— Måns Nilsson! Är du galen, flicka? Akta dig att fälla sådana ord om den, som en gång skall bli din man.

— Ah, derom få vi väl tala en annan gång, utlät sig den unga bondflickan, medan hennes röst lindrigt darrade.

— Hur har du kommit på en sådan galen tanke? sporde Jeppe vidare.

Ingrid omtalade nu både hvad hon sett och hört, och slutade med dessa ord:

— Döm nu sjelf, far, om jag har orätt i att kalla Måns en bof.

Gamle Jeppe Trulsson, en hedersman i ordets vackraste betydelse, fastän han en gång fått i sin skalle att Måns och ingen annan skulle blifva hans måg, samt dertill af hela sitt hjerta tillgifven svenskarne, hade sprungit upp från långbänken, på hvilken han halflegat. Hans ansigte hade blifvit eldrödt, och hans kraftiga stämma darrade af rörelse, då han framkastade denna mening:

— Men är du säker på att du inte drömt alltsammans?

— Drömt! Nej, far; jag var lika vaken som jag är och hörde allt med mina egna öron och såg en stor del med mina egna ögon; så nog är det dagsens sanning alltid.

Jeppe Trulsson tog sig en häftig promenad rundt stugan, såsom han alltid gjorde, då han blef upprörd och tänkte på någonting viktigt. Slutligen stannade han framför dottren, såg henne stinnt i ögonen och sade:

— Du har rätt, Måns är en utstuderad bof.

En blixst af glädje sköt fram ur Ingrides vackra ögon. Med en snabb rörelse grep hon fadrens båda händer, såg honom bedjande i ansigtet och sade:

— Och den redlige Jeppe Trulsson vill ju inte ha en bof till måg.

Jeppe svarade:

— Många kära förhoppningar ha nu ramlat. Måns är rik, och det var med tanken derpå, som

jag ifrade för att han skulle blifva din man, ty rikedom kommer alltid väl till pass, men — —

— Men, inföll Ingrid, då fadren gjorde ett uppehåll och for med handen öfver pannan.

— Men, som sakerna nu stå, vill jag heldre att mina önskingar skola ramla, än att mitt namn och min hela slägt skola blifva utpekade af alla hederliga menniskor.

— Jag slipper då Måns, jublade Ingrid.

— Ja, visst gör du det. Jag vill inte mer se den skurken för mina ögon.

— Och Sven? hviskade Ingrid, under det hon slog sina armar kring fadrens hals.

— Ja, se så, krama inte sönder mig. Honom få vi nog tala om sedan. Nu gäller det att rädda honom, ty han är öskyldig; det kan jag svära på.

Några minuter derefter ilade far och dotter fram på den smala skogsväg, der vi en gång förut sett Måns. Kosan stälde mot den lilla fiskarstugan.

Plötsligt gaf Ingrid till ett anskri och skulle fallit, om ej fadrens starka arm hållit henne uppe. Äfven Jeppe Trulsson blef slagen med häpnad och kunde till en början icke få fram ett enda ord.

Se här hvad som åstadkom detta!

Kring den lilla nätta fiskarstugan hade de tjugu svenska ryttarne under Hummerhjelm's anförande slagit en ring. Icke ens en katt kunde smyga sig fram oantastad.

Under stojet och larmet från ryttarskaran öppnades stugans dörr och tvenne män trädde

ut. Den ene var svenske befälhafvaren; den andre var en smärt och dödsblek yngling; Sven Tofvesson. Han gick dock stadigt och såg sig lugnt omkring. De båda brefven hade verkligen blifvit hittade under halmmadrassen.

Förgäfves bad Sven att få taga afsked af Ingrid.

— Hvad tjenar det till! svarade Hummerhjelm. Kom nu. Kungen har befallt skyndsamhet.

Snart satt Sven i sadeln, och så bar det af igen mot lägret mellan Barkåkra kyrka och Skepparkroken.

Det buller, som ryttarnes hästar uppväckte, kom Ingrid att slå upp de till hälften slutna ögonen.

Med ett högt rop sprang hon upp, under det hon utropade:

— Det får inte ske. Han får inte dö en sådan skymflig död. Jag måste rädda honom.

Och utan att säga ett enda ord vidare till den förbluffade Jeppe Trulsson, ilade den unga flickan så fort hon kunde efter den i firsprång bortsprängande ryttarskaran.

IV.

Hummerhjelm hade nätt och jemt hunnit gå öfver Käglean just på det ställe, der Errarps

qvarnar nu befinna sig, då ett böss-skott inifrån den närbelägna småskogen väckte hans uppmärksamhet. Han gaf Sven en gnistrande blick, och sade:

— Det är visst dina kamrater, som ärna befria dig, men det skola de nog gå miste om.

— Ni misstager eder, herre, svarade ynglingen lugnt och såg Hummerhjelm stadigt i ansigtet. Fastän jag blott och bart är en simpel fiskare, är jag dock en ärlig man, och svenskarne tillgifven. Den, som påstår annat, han ljuger på det fräckaste.

Hummerhjelm kände sig en smula slagen af Svens lugna ton och blick. Visserligen hade han bevisen på dennes brottslighet, de båda danska brefven, hos sig, men det fanns ändock stunder, då en inre röst sade honom, att detta kunde vara orätt. Han visste slutligen icke hvad han skulle tro.

Emellertid sprängde ryttarskaran alltjemt framåt. Då och då föll ett skott, men ingen kula träffade.

Sålunda hade den hunnit brynet af en tät skogsdunge. Vägen måste ovilkorligen gå genom dungen.

— Framåt! kommenderade Hummerhjelm. Karbinerna i ordning!

Han hade knappt fått sista ordet öfver läpparne, då en full salfva skrällde inifrån dungen. Tre ryttare beto i gräset.

Anamma och regera de skurkarne! väsnades Hummerhjelm. Gå på bara, gossar! Ingen pardon!

Svenskarne störtade fram, men plötsligt hejdades de af en liten i största hast gjord förhugg-

ning, bestående af några träd, som fällts tvärs öfver den smala skogsvägen. Der bakom syntes, mellan och bakom träden och buskarne, snapphanarnes mörka gestalter.

Hummerhjelm studsade tillbaka och höll för några ögonblick in sin springare. Han såg betecknande på sina män, och de från sin sida hade också sina blickar fästade på honom.

Derpå mätte den unge och djerfve partigångaren med uppmärksamma ögonkast den lilla förhuggningen. Den mätte icke ha förefallit honom särdeles svår, ty med munter stämma ropade han strax derpå:

— Det der hindret rida vi helt enkelt öfver, gossar, och sedan blir det att hugga in på det fördömda packet!

Sagdt och gjordt! Den lilla modiga ryttarskaran satte i en blink öfver den låga förhuggningen, och sedan bar det med lösa tyglar rakt på snapphanestyrkan.

Striden blef vild och kräfde många offer, i synnerhet på stigmännens sida.

Under denna kamp hade Hummerhjelm förgätit sin fånge. Då han äntligen fick några minuters andrum, kom han ihåg honom.

— Hvar är fiskaren? skrek han med hela styrkan af sin röst.

— Der, herre, sade en gammal ryttare och pekade på den till fots kämpande Sven Tofveson, som lyckats bemäktiga sig en långskaftad yxa, med hvilken han höll de påträngande snapphanarne käckt från lifvet. "Tror ni nu, herre, att han håller med packet?"

Hummerhjelm fick ej tid att svara, ty han blef ånyo indragen i striden. I spetsen för tre handfasta karlar skyndade han till Svens understöd.

— Det var mig en karnalje att slåss, tänkte han, då han såg hur två snapphanar på en gång beto i gräset för fiskarpojken kraftiga yxhugg. Inte är han någon snapphane. Den der angifvelsen hänger på skrufvar, det tror jag, och utan tvifvel blir det den rödhåriga karnaljen, som sjelf får sota för den.

Med dessa ord sprängde Hummerhjelm in på stigmännen. Två red han genast omkull och den tredje, som måttade ett förfärligt hugg åt hans häst, föll för ett yxhugg af Svens hand.

— Bra, pojke, ropade befälhafvaren, det der kommer dig väl till pass, det ansvarar jag för.

I detta ögonblick hördes ett vildt skrän från de tätt sammanpackade snapphanarne.

— Slå ihjäl fiskarpojken! skrek en.

— Ja, han har alltid hållit med svenskarne. Må han dö som en hund, ropade ett par andra röster.

— Hör ni nu, herre; sade den gamle rytteren triumferande till Hummerhjelm.

Denne nickade endast till svar, men i denna nick låg så mycket som:

— Jag kunde just tro det. Han är oskyldig.

Huru tappert den lilla svenska styrkan än kämpade, så var den ändock för svag att kunna slå sig igenom de mångdubbelt öfverlägsna snapphanarne. Den såg sig inom kort helt och hållet innesluten.

— Det går inte bra för oss, sade Hummerhjelm, vemodigt betraktande sina elfva öfverlevande ryttare. Vi måste nu kämpa för våra lif och vilja göra det som det egnar och anstår Karl XI:s soldater och segrarne vid Lund.

— Hurra, hurra! ljöd det kraftigt från de skäggiga ryttarläpparne. Lefve kung Karl!

— Död åt juten! skrek en gammal korporal.

— Och död åt snapphanarne! ropade Sven Tofvesson med hela styrkan af sin röst.

— Kom det der rakt från hjertat? sporde Hummerhjelm, som befann sig sida vid sida med fiskarpojken.

— Ja, herre, det gjorde så!

Hummerhjelm såg in i de ärliga blickarne, och han syntes fullt tillfredsstäld med hvad han såg.

— Låtom oss nu dö som tappre män, sade han, och kommen ihåg att ingen får lefvande falla i stigmännens händer.

Den förtviflade striden började åter och nu med stigande förbittring.

Härunder hade Hummerhjelm, hänförd af sitt stora mod, råkat komma ett godt stycke fram i snapphanarnes led. Plötsligt såg han sig öfverallt omgifven af vilda blickar och hemska anleten. Bakom honom kämpade hans folk med den största förtviflan.

— Ändtligen ha vi dig, och nu skall du ej komma undan så lätt, röt en gammal snapphane och måttade en väldig pikstöt mot Hummerhjelm's bröst.

Stöten parerades dock, och i ett nu rullade snapphanen med klufvet hufvud på den blodiga marken. Hummerhjelm's långa huggvärja, pröf-

vad i otaliga strider och förd af hans vana och starka arm, bet ännu godt.

— Han får inte komma undan, skrek en annan stigman. Tänk bara så mycket ondt han gjort oss!

— Ja, och får han lefva, skola vi aldrig kunna vara säkra för honom, ropade ett par andra röster. Döda honom utan förskoning!

Dessa ursinniga hämnderop hade trängt fram till Svens öron. Sida vid sida med fem ryttare hvilka förlorat sina hästar, banade han sig en bred väg genom de eftersta snapphaneleden, och öfver högar af lik kommo han och de fem rytterne, fastän sårade, fram till den mot öfvermakten tappert kämpande befälhafvaren.

Det var också hög tid. Ett par snapphanar hade redan fattat tag i Hummerhjelmens ben, för att draga ned honom från hästen. Med klufna skallar tumlade de tillbaka.

Med sin snabba blick upptäckte snart den unge fiskarpojken, hur en snapphane från sidan riktade ett lömskt hugg mot Hummerhjälm. I en blink var Sven der, och snapphanens yxhugg träffade Svens vapen. Mellan dessa båda började nu en envigeskamp, som drog allas blickar till sig.

Både ryttare och snapphanar upphörde med striden för en stund.

— Stå på dig, Jöns, ropades från stigmännens led.

— Klyf fiskarpojken i två delar, skrek en annan.

— Nej, nej, ropade en tredje, afväpna honom bara, så få vi sedan det nöjet att se honom sprattla i galgen.

— Ja, eller också att spetsas öfver en eld, menade en fjerde.

Lugn och kallblodig upptog Sven alla de förfärliga hugg, som snapphanen Jöns riktade mot honom. Detta retade Jöns, som var ansedd för den förnämste i envige med detta förfärliga vapen. Men derigenom bidrog han till sitt fall, ty i hettan blottade han sig allt för mycket, och innan han kunde afvärja det, satt fiskarpojken skarpa yxa till hälften i den trotsige snapphanens venstra axel. Med ett vrålände läte och en gräslig förbannelse på läpparne störtade han till marken.

Ursinnig öfver den förnämste kämpens fall störtade snapphaneskaran samfäldt öfver de få öfverblifne ryttarne för att alldeles krossa dem. Hummerhjem hade lemnat sin häst och kämpade till fots ännu med oförminskad kraft.

Plötsligt studsade snapphanarne, och en del af dem tog skyndsamt till flykten. Hvad hade hänt? Hade de få ryttarne lyckats besegra sina mångdubbelt öfverlägsna motståndare?

Nej, men på andra sidan skogen nalkades en stark ryttartrupp i karriär och bakom den syntes ett fotregementes djupa led. Skottvexlingen hade förnummits ända till svenska lägret, och det var kung Karl sjelf, som ilade de sina till hjälp.

Snapphanarne skingrades som agnar för vinden; en stor del blef tagen, och många utan förskoning nedhuggna.

— Det är ett hett bad ni varit i, sade kungen bekymrad till Hummerhjem.

— Ja, ers majestät, nästan lika hett som vid Lund, och nära vara det, att jag icke mera träffat

min konung här på jorden. För min räddning har jag att tacka denne yngling.

Med dessa ord pekade han på Sven, som utmattad och anfådd stödde sig mot det långa yxskäftet.

— Huru! utbrast konungen. Han tillhör ju icke mina ryttare!

— Nej, ers majestät. Han är i stället min fånge!

— Er fånge; hvad vill det säga?

— Har ers majestät glömt hvarför jag blifvit utskickad?

— Nej, visst inte, men . . . men . . .

— Nå väl, denne unge man, som i dag kämpat tappprat bland oss mot snapphanarne, är just Sven Tofvesson, angifven för att tillhöra stig-männen.

Konungen uppgaf ett rop af öfverraskning.

— Och brefven, sade han; fann ni några sådana?

— Ja, tyvärr, ers majestät.

Konungens ansigte mulnade.

— Till lägret, sade han. Derpå vände han sig till Sven och sade:

— Du vet hvarför du är anklagad?

— Ja, det vet jag; men jag svär inför Gud, som en gång skall döma oss alla, att denna anklagelse är blott och bart en nedrig lögn.

— Men brefven?

— Om huru de kommit in i min säng har jag ingen kunskap. Det förefaller mig högst oförklarligt.

Konungen svarade ingenting; han vinkade blott åt Hummerhjelm att taga vara på Sven,

och derpå bar det af i sakta ridt tillbaka mot lägret.

Men truppen hade icke skridit fram många alnar, då ett gällt anrop bakifrån kom mången ryttare, och bland dem kungen, att vända sig om.

Springande af alla krafter och under höga rop närmade sig en qvinna. Ett rikt guldgult hår fladdrade kring hals och axlar. Sven, som också vändt sig om, kände genast igen Ingrid.

— Stanna, stanna, ropade qvinnan med hjertslitande stämma och, när hon ändtligen hunnit fram, fortfor hon:

— Hvar är Sven Tofvesson? Är han död eller lefvande?

— Hvad vill du honom, flicka? sporde Karl XI, och red fram till Ingrid, som med stirrande blickar såg sig omkring efter den älskade.

— O, säg mig blott om han lefver eller är död, snyftade den unga flickan våldsamt.

— Är du hans syster?

— Nej, svarade Ingrid, under det att en glödande rodnad spred sig öfver hennes vackra anlete.

— Hans hustru då?

— Nej, men jag skall bli det.

Den djupa tillförsigt, med hvilken dessa ord uttalades, slog Karl XI både med häpnad och förvåning.

— Flicka, sade han efter en stunds eftersinnande, vet du då inte, att han är angifven för att vara en snapphane?

— Jo, nog vet jag det, svarade Ingrid och såg kungen stinnt i ansigtet, och jag vet väl mer än så; jag vet hvem som är angifvaren, och jag

vet äfven, att allt sammans är en uppdiknad lögn, som Måns Nilsson spunnit ihop, af hämnd mot Sven.

— Måns Nilson, röt fiskarpojken till, ty han befann sig i närheten och hade hört allt, som talades mellan kungen och den älskade, jäså, det är den skurken, som ådragit mig allt detta!

Ingrid och Sven erhöilo nu kungens tillåtelse att få fortsätta vägen vid hvarandras sida. Hur mycket hade hon icke att säga honom, och hur svällde icke hennes hjerta af fröjd, när han hörde hur ryttarne och främst af alla Hummerhjelm prisade Svens mod under den ansträngande striden.

— Mod blott, hviskade hon och tryckte Svens hand, jag vet nog att du är oskyldig. Allt skall gå bra.

Sven log förtröstansfullt mot den älskade. Han var sjelf vid det bästa hopp. Snart intågade den lilla styrkan på lägerplatsen mellan Barkåkra kyrka och Skepparkroken.

Qvällsolen strödde i rikt mått sitt guld öfver skogar och fält, och den ljumma sommarvinden svalkade behagligt efter dagens tunga. Långa fåror af glittrande ljus drogo sig utåt Kattegats lugna yta, på hvilken några bländhvita segel här och der syntes. Med ett ord: det var en sommar-afton, så ljum och blid, som man ganska ofta får se den här uppe i Norden.

Kring den lilla öppna lägerplatsen var den svenska styrkan uppställd, och i midten stod konungens tält, öfver hvilket den blågula fanan stolt svajade.

Det syntes på allas anleten, att något viktigt förestod, och litet emellanåt flögo blickarne bort

till en liten koja, utanför hvilken en trupp ryttare var posterad.

Plötsligt trädde konungen, följd af Ascheberg, Dahlberg, »Per Näbb» med flere högre officerare, ut ur tältet. Soldaterna hurrade och fanorna svängdes till helsning.

Sedan Karl XI en stund sett sig omkring, sade han med hög röst:

— I kännen det påbud, som jag låtit utgå till det skånska folket. I veten också, att en angivelse här blifvit gjord. Den angifne är funnen, och han skall icke undgå sitt straff, om han är befunnen skyldig.

— Lefve konungen! ropade en mängd röster.

Konung Karl gaf Hummerhjelm ett tecken och först infördes Sven Tofvesson; bakom honom gick Ingrid.

Den unga flickan var visserligen ytterst blek, men detta förhöjde tvertom det intressanta i hela hennes uppträdande.

En ny vink och Måns Nilsson fördes fram. Vid åsynen af honom gick ett samfaldt sorl af ovilja genom soldaternes led; ty alla voro ense om att här förelåg en falsk angivelse. Måns tycktes icke bekymra sig om detta tecken till missnöje, men då han, just som han gick förbi det höga träd, öfver hvars nedersta gren en snara var kastad, och kom att se ditåt, studsade han tillbaka och en dödlig blekhet spred sig öfver hans pussiga anlete.

Ännu mera förskräckt blef han, då hans blickar föllo på Ingrid.

— Du har angifvit fiskarpojken Sven Tof-

vesson från Skörpinge egor såsom spion och snapphane, sade kung Karl strängt.

Måns rätade upp sig, såg sig omkring med fräcka blickar och sade:

— Ja, och dervid står jag.

— Alltsammans är en lögn från början till slut, inföll Sven med fullkomlig beherrskning, ehuru blodet sjöd inom honom vid åsynen af den fräcke fienden.

— Kan du bevisa ditt påstående? fortfor kungen, vänd till Måns.

— Ja, svarade denne lika fräckt som förut.

— Nå, så gör det då!

— De bref, som jag såg att han innehade härom..

— Såg du verkligen att han innehade danska konungens uppmaningsbref till uppror? afbröt kungen och borrhade sina skarpa blickar in i Måns.

— Ja, svarade denne, men nu med mindre fräckhet.

I detta ögonblick steg Ingrid fram.

— Ers majestät, sade hon rodnande, tillåt mig att göra honom ett par frågor.

— Fråga då!

Måns syntes förvånad. Men hans förvåning öfvergick till oro och förvirring då Ingrid sade:

— Hvad hade du att göra den der aftonen i Svens stuga, då du så hemlighetsfullt gick in dit genom gafvelfönstret?

Måns kände hur hans krafter sveko honom. Kallsvetten började att droppa utför pannan. Kunde han sjunkit många alnar ned i jorden i

dessa ögonblick skulle han icke underlåtit det. Han blef skyldig svaret.

— Och hvad var det du afhandlade med dansken Jens straxt förr än du smög till Svens stuga, fortfor Ingrid. Lade du då inte dit de olyckliga bref, på hvilka du grundat din nedriga angifvelse. Och har du inte slutligen gjort allt detta, endast för att hämnas på mig därför att jag håller Sven kär.

Karl XI afhörde med rynkade ögonbryn allt detta, under det han hastigt vände danske konungens bref mellan fingrarne. Härvidlag hände det att han tappade ett af brefven.

Innan någon af konungens omgifning hann böja sig ned hade Ingrid ryckt till sig papperet, och skulle just öfverlemna det till konungen, då hon gaf till ett glädjerop:

— Gud vare lof. Nu är Svens oskuld tillfyllest uppdagad. Se här, ers majestät!

Med dessa ord pekade hon på några handskrifna ord i ena kanten af brefvet. Konungen kastade en snabb blick på dem och sade derpå:

— Häraf synes tydligt att brefven tillhört Måns Nilsson, ty här står skrifvet "Til Måns Nilsson i Skörpinge!" Det är alltså han, som är snapphanen och spionen. Nåväl, fullborden domen.

Måns gaf till ett anskri. Han svor och bad om nåd, grät och skrattade om hvart annat. Men kungen var obeveklig; han vände uslingen ryggen och gick in i tältet.

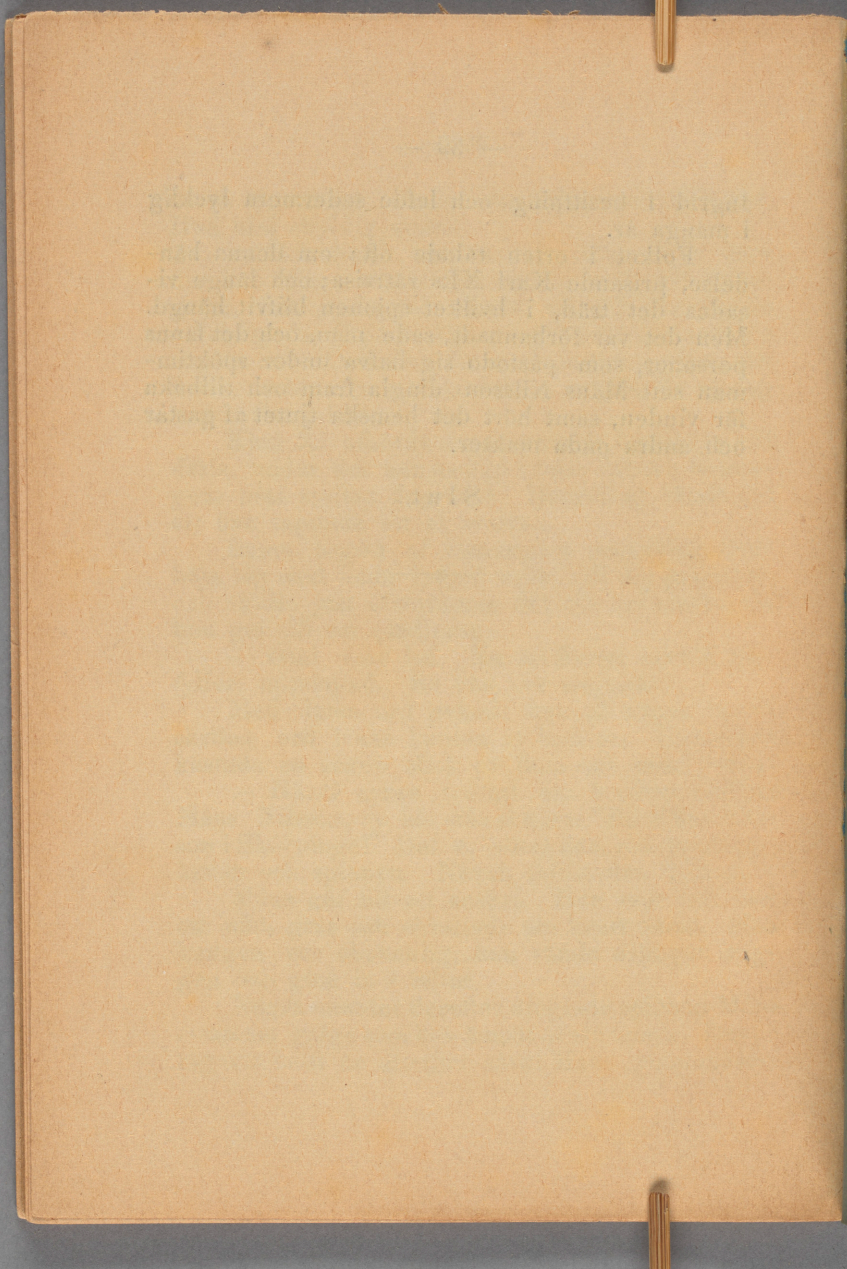
Några minuter derefter dinglade spionen Måns i samma galge som han ämnat åt sin fiende. Denne tog ett halft år derefter såväl Måns egendom som

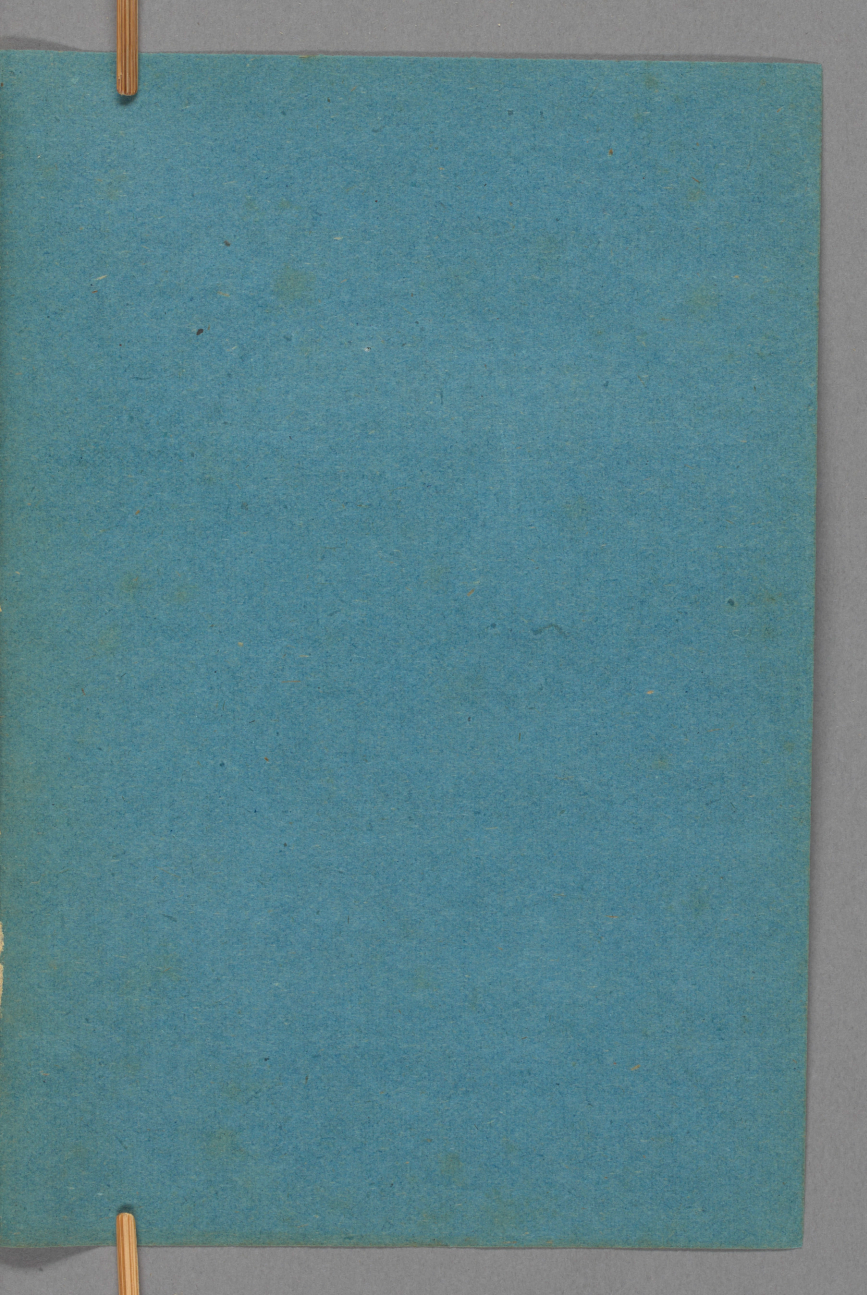
Ingrid i besittning och lefde sedermera lycklig i många år.

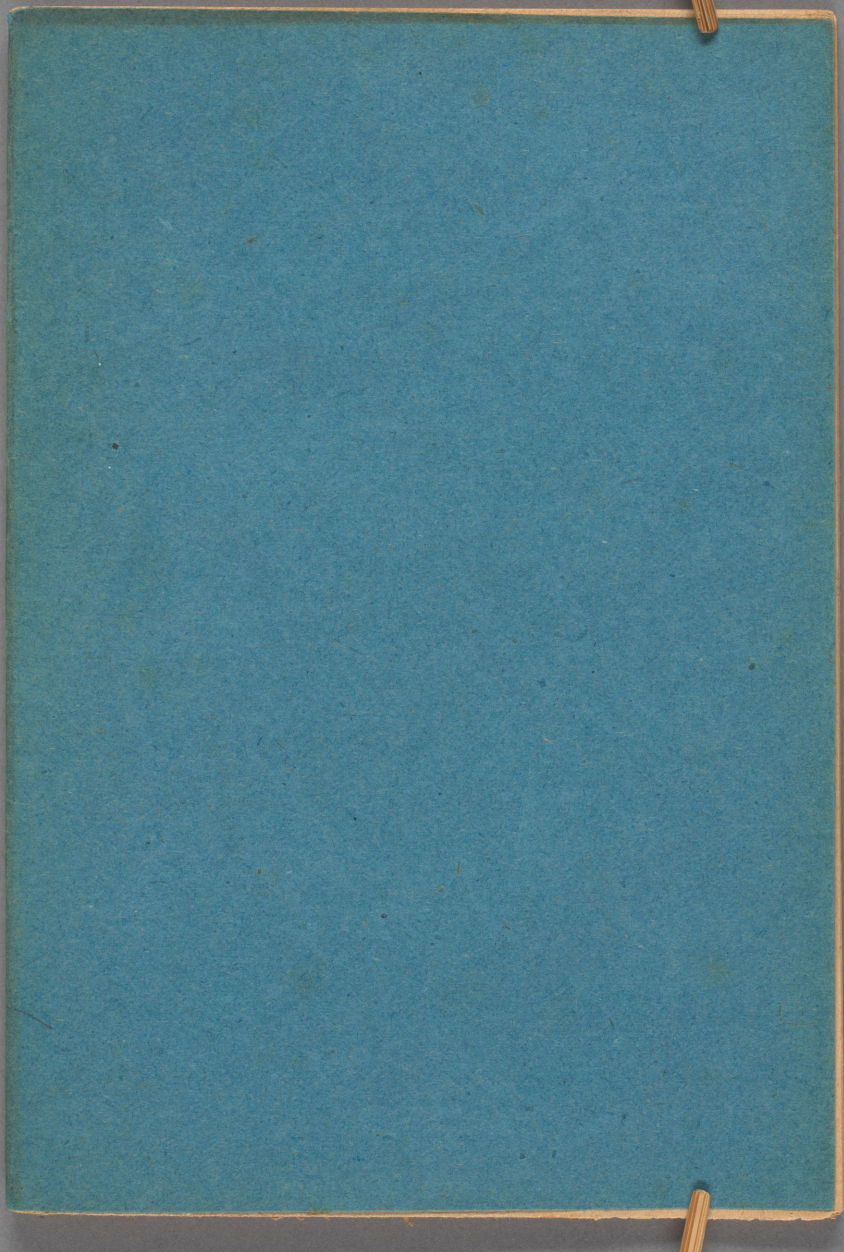
Folket i orten talade ofta om denna händelse, prisande Karl XI:s rättvisa; och länge visades det träd, i hvilket spionen blifvit hängd. Men det var förbannadt, sade man, och det fanns personer, som påstodo sig hafva under spöktimman sett Måns Nilsson dingla fram och tillbaka för vinden, samt hört det hemska tjutet af gastar och andra onda makter.

Slut.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

